

Bes Hrvatske desnice zbog saradnje s Hagom

Author: [Dragutin Hedl](#)

Ekstremisti iz Hrvatske pokušavaju da sabotiraju istragu o navodnoj masovnoj egzekuciji Srba koja se desila pre gotovo deset godina.

Grupa istražitelja Međunarodnog suda za ratne zločine počinjene na području bivše Jugoslavije stigla je u hrvatski gradić Gospić i izazvala oštre reakcije hrvatske desnice.

Na nedavno održanoj demonstraciji u jugozapadnom delu grada zbog dolaska haskih istražitelja, desna frakcija bivše vladajuće partije HDZ pozvala je svoje pristalice da sruše sadašnju vlast.

Pocinitelji zločina nikada nisu bili kažnjeni mada postoje svedoci i njihovi pisani iskazi. Prema iskazu jednog od svedoka, Milana Levara, koji je u vreme tih događaja bio zapovednik izvidjacko - diverzantskog voda i prislušnog centra, u Gospiću je likvidirano stotinak srpskih civila. Među njima je i veći broj nepodobnih Hrvata, koji su dosli u sukob s ekstremnim grupama unutar hrvatske vojske i policije.

Levar je o svemu što je znao u više navrata svedocio i u Hagu. Drugi svedoci tih zbivanja dali su izjave za Hag i u okviru zvanične hrvatske istrage.

Ivan Dasović, tadašnji zapovednik policije u Gospiću dao je izjave o likvidacijama srpskih civila u tom gradiću. Ante Karić tadašnji predsednik kriznog stabla, političkog tela koje je organizovalo odbranu Gospića, kao glavne krivce naveo je Tihomira Oreskovića sekretara kriznog stabla i Mirka Norca, vojnog zapovednika Gospića.

Oresković je potom bio kratko vreme uhapšen, ali je na intervenciju tadašnjeg ministra odbrane, Gojka Suska, pušten. Norac je jedan od generala hrvatske armije.

Posle poraza Tuđmanove partije Hrvatske demokratske zajednice (HDZ), u parlamentarnim i predsedničkim izborima početkom ove godine, izmenio se stav nove vlade prema Međunarodnom sudu za ratne zločine u Hagu (ICTY).

Vlada socijaliste Ivica Račana, ne samo što je dozvolila haskim istražiteljima da nesmetano istražuju okolinu Gospića i lokaciju za koje se pretpostavlja da bi mogle biti masovne grobnice, već je u parlamentu izglasala i deklaraciju o odnosima s Haskim sudom. Deklaracijom se ICTY-iju daje puna nadležnost za istraživanje mogućih ratnih zločina koje su pojedinci iz redova hrvatske vojske i policije počinili u toku vojnih akcija "Bljesak" i "Oluja" 1995. godine.

Tada su pod hrvatsku vlast vraćena područja koja su od početka rata držali pobunjeni hrvatski Srbi. Tuđmanova vlast nije nikada htela prihvatiti da su počinjeni ratni zločini.

Kooperativnost Račanove vlade prema ICTY-iju nailazi na zestok otpor najradikalnijih krugova u Hrvatskoj, naročito struje poraženog HDZ-a koji još uvek ima snažan uticaj u različitim veteranskim udruženjima nastalim posle Domovinskog rata.

Nezadovoljni cinjenicom što su istražitelji Haskog suda u Gospiću, oni su 19. aprila održali protestni skup na

kojem je prisustvovalo oko 2.000 ljudi.

Nakon velikog protesta u Zagrebu 6.marta pred americkom ambasadom povodom presude generalu Tihomiru Blaskalicu, ovo je bio drugi skup ekstremne desnice. Izjave govornika bile su jos zesce: pozivalo se na oruzje, smenu predsednika Stipe Mesica i premijera Racana.

Anto Djapic, predsednik Hrvatske stranke prava (HSP), satelitske partije HDZ, rekao je da nije siguran da haski istrazitelji u vozilima u kojima su dosli nisu doneli i kosti koje sada zele podmetnuti i pripisati ih navodnim srpskim zrtvama.

Krajnja desnica u Hrvatskoj nema uporište u sirim slojevima, ali se ne miri s promenama koje su nastale u zemlji posle izbora pocetkom godine. Djapic je najavio da ce slicne skupove odrzati u jos dvadesetak hrvatskih gradova.

Bez obzira na zestinu protesta u Gospicu i najavu slicnih demonstracija, Racanova vlada za sada nema narocitog razloga da se oseca ugrozenom. No, ako se socijalne prilike ne budu popravljale i ako nova vlast ne ispuni svoja predizborna obećanja brzinom i tempom prihvatljivim za birace, nije isklucena mogucnost da ekstremna desnica iskoristi socijalne tenzije i moguci bunt.

Drago Hedl je dopisnik splitskog Feral Tribuna kao i redovni dopisnik IWPR.

Location: Croatia

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/bes-hrvatske-desnice-zbog-saradnje-s-hagom>